

АНКАЛОГІЯ — НЕ ПРЫГАВОР, але чым раней выяўлена пухліна, тым лепш вынікі лячэння

Летась амаль 50 тысячам беларусаў упершыню быў пастаўлены анкалагічны дыягназ. Штогод колькасць новых выпадкаў раку павялічваецца на тысячу. Мужчыны найчасцей хварэюць на рак прастаты, жанчыны — на рак малочнай залозы. Пры тым, што захваральнасць расце, смяротнасць ад гэтага захворвання крыху зніжаецца. Сёння адзначаецца Сусветны дзень барацьбы з ракавымі захворваннямі.

— Калі ўзяць апошнія 10 гадоў, то захваральнасць вырасла на 15 %, смяротнасць знізілася на 1,8%. У 2010 годзе смяротнасць складала 187 чалавек на 100 тысяч насельніцтва, летась — 184 чалавекі на 100 тысяч, — паведаміў **намеснік дырэктара па хірургіі РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава Віктар КАХНЮК.**

Якія анказахворванні найчасцей сустракаюцца ў беларусаў?

Сярод мужчын самым распаўсюджаным з'яўляецца рак прастаты. На другім месцы рак лёгкага, на трэцім — коларэктальны (рак тоўстай кішкі). У жанчын лідзіруе рак малочнай залозы, на другім месцы — коларэктальны, на трэцім — рак маткі.

— Такая структура захваральнасці ў нас захоўваецца на працягу апошніх чатырох-пяці гадоў, — адзначае Віктар Кахнюк.

Наколькі своєчасова ставіцца дыягназ?

У 2019-м ранняя выяўляльнасць раку — на 1-2 стадыі — склала 67 %. І гэта лепш, чым год таму. А як вядома, у лячэнні анкавароб тэрмін адыгрывае ключавую ролю: чым раней выяўлена злаякасная пухліна, тым лепш вынікі лячэння і тым большы працэнт пацыентаў вылечваецца.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокія спачуванні родным і блізкім у сувязі са смерцю **Міхалічэнка Алены Віктараўны, супрацоўніцы рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда».**

Калектыў РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» глыбока смуткуе ў сувязі са смерцю **сваёй супрацоўніцы Міхалічэнка Алены Віктараўны і выказвае шчырыя спачуванні яе родным і блізкім.**

пастаўлены ў 81 выпадку (82 % на ранняй стадыі).

Якія вынікі лячэння?

На дыспансерным уліку ў Беларусі летась знаходзілася 318 тысяч чалавек, якія маюць анкалагічныя дыягназы. З іх 160 тысяч (а гэта 51 %) знаходзяцца на ім пяць і больш гадоў.

— Еўрапейскі паказчык пяцігадовай выжывальнасці пры раку складае ад 50 да 60 %. І мы ў яго ўпісваемся. Мы добра лечым — на еўрапейскім узроўні. А каб мець яшчэ лепшыя вынікі, трэба раней дыягнаставаць хваробу.

Ад чаго найчасцей паміраюць?

Нягледзячы на тое, што ў мужчын дамінуе рак прастаты, ад яго паміраюць нячаста, бо гэта захворванне добра паддаецца лячэнню. Асноўная прычына анкалагічнай смяротнасці ў мужчын — рак лёгкага. На другім месцы — коларэктальны рак, на трэцім — рак страўніка. Жанчыны найчасцей паміраюць ад рака малочнай залозы, коларэктальнага раку і раку страўніка.

Як лечаць?

Асноўны шлях лячэння раку — хірургічны. Штодзень у Беларусі анкалагі робяць у сярэднім 343 аперацыі, у тым ліку каля сотні — у РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава. Будучыня гэтага напрамку — у павелічэнні колькасці камбінаваных аперацый, пашырэнні паказанняў да органазахоўных умяшанняў, развіцці эндаскапічных метадаў. Яшчэ два спосабы лячэння — прамянёвая і хіміятэрапія. Апошняя таксама імкліва мяняецца. У прыватнасці, лячэнне індывідуальна падбіраецца кожнаму пацыенту на аснове малекулярна-генетычнага профілю пухліны.

— Узяць дваіх хворых з аднолькавай лакалізацыяй. У аднаго на фоне хіміятэрапіі поўны рэгрэс, а ў іншага наадварот — прагрэс. Такім чынам, паўстала пытанне аб малекулярна-генетычным даследаванні пухлін. Сёння ў нас ніхто не прызначае лячэнне без такога даследавання, — падкрэслівае Віктар Кахнюк.

Алена КРАВЕЦ.

Грошы

Наколькі падаражэюць доллар і еўра пасля эпідэміі каранавіруса

Якія фактары ўплываюць на курс расійскага рубля і як эпідэмія і змены на знешніх рынках адбіваюцца на нацыянальнай валюце?

У сваіх каментарыях аналітык валютнага рынку Вадзім Іосуб прасочвае змены курсаў валют і беларускага рубля ў сувязі з наступствамі ўспышкі эпідэміі каранавіруса ў Кітаі.

Прычым, вядома, гэты ўплыў на нашу валюту быў даволі апасродкаваны, лічыць ён. Адно з наступстваў эпідэміі — зніжэнне кошту сыравіны, у тым ліку прыкметнае падзенне цаны на нафту. А яно, у сваю чаргу, прыводзіць да прыкметнага падзення расійскага рубля. Менавіта таму доллар да расійскага рубля падаражэў за мінулы тыдзень з 61,8 да 63,1, або на 2,1 %. Еўра падаражэла з 68,3 да 69,6 расійскага рубля, або на 1,9 %. Сувядомы еўра і долара змяніліся нязначна: еўра знізілася да долара з 1,1050 да 1,1020, або на 0,2 %.

Моцнае падзенне расійскага рубля да замежных валют у аўтаматычным рэжыме, як гэта звычайна бывае, прывяло да таго, што ў нас доллар і еўра да беларускага рубля падаражэлі, а расійскі рубель патаннеў.

Доллар за мінулы тыдзень падаражэў на 1,18 %, еўра вырасла на 0,99 %, а расійскі рубель упаў на 0,94 %. На распачатым тыдні тэндэнцыя па падзенні цэн на нафту і ўслед за гэтым зніжэнне расійскага рубля могуць працягнуцца. У выніку доллар можа падаражэць да 2,16 беларускага рубля, еўра можа вырасці да 2,38 беларускага рубля. А расійскі рубель можа патаннець да 3,35 беларускага рубля за 100 расійскіх, лічыць эксперт.

Што ж мы маем цяпер? Перад выхаднымі доллар быў у нас у раёне 2,138, а таргі на біржы ў гэты панядзелак пачыналіся ўжо з 2,15 рубля за доллар. Амаль адразу, у гэты ж дзень, пачатковы курс «зялёнага» атрымалася панізіць да мінімальнага 2,146 рубля, аднак бліжэй да канца таргоў ён усё ж выйшаў за акрэсленыя рамкі і быў нават 2,1515. Сярэднеўзважаны курс усталяваўся ў раёне 2,1483 рубля за адзін доллар.

Расійскія аналітыкі на гэта маюць уласнае меркаванне. «Эканаметрычныя мадэлі дазваляюць зрабіць высновы аб якасных і колькасных сувязях паміж абменнымі курсамі валюты — гэта азначае, што, напрыклад, рубель падае ў адносінах да долара, калі навіннае інфармацыйнае поле ўтрымлівае неспрыяльныя весткі аб падзеях у палітычным і эканамічным жыцці краіны, што і адбываецца цяпер». Расія мяжуе з Кітаем на ўсходзе, граніца не закрытая, таму навіна носіць негатыўную афарбоўку: пазіцыя руб-

ля на валютным рынку будзе слабець. Гэта датычыцца і юаня.

Старшы аналітык Лізавета Навумава адзначае, што зніжэнне рубля адносна долара «адназначна звязана з нявызначанасцю і страхамі, якія ўразілі рынкі на фоне распаўсюджвання з Кітая невядомага каранавіруса». Іншыя эксперты дадаюць, што паміж РФ і КНР памяншаюцца абароты: сыравінныя, турыстычныя і гандлёвыя, што таксама прыводзіць да падзення курсаў рубля і юаня на валютным рынку.

І яшчэ адно. Сітуацыя з вірусам уплывае на памяншэнне аб'ёмаў вытворчасці ВУП Кітая, а таксама на зніжэнне аб'ёмаў спажывання вуглевадародаў у самім Кітаі і краінах-экспарцёрах. Гэта значыць, цэны на нафту знізяцца.

У Расіі як краіне — экспарцёры энергараў будзе назірацца зніжэнне аб'ёмаў нацыянальнай вытворчасці, што азначае зніжэнне попыту на рубель як сродак грашовага абарачэння. У выніку чаканняў і падзення кошту нафты курс рубля зніжаецца ў дачыненні да еўра і долара, да якіх да гэтага рубель дастаткова доўга ўмацоўваўся.

З'явілася першая апакаліптычная ацэнка ўплыву каранавіруса на сусветную эканоміку, лічаць аналітыкі з Украіны. На іх думку, яго наступствы могуць быць параўнальныя з іпатэчным крызісам 2008—2009 гадоў (тады Украіна за год страціла амаль 15 % ВУП). Самае дрэннае ў гэтым прагнозе тое, што яго зрабілі ў рэйтынгавым агенцтве Moody's — гэта даволі кансерватыўныя хлопцы, якія рэдка панікуюць. У аснове іх прагнозу ляжыць разлічаны імі ж індэкс цэн на прамысловыя металы, ён упаў да трохгадовага мінімуму. Апошнія 30 гадоў рост глабальнай эканомікі карэляваў з цэнамі на метал. Калі сувязь захавецца і ў 2020-м, то добрага чакаць не варта. Вядома, можна спадзявацца, што глабальная эканоміка ўжо не так залежыць ад прамысловых тавараў, як у 2008—2009 гадах, але для краін з сыравіннай эканомікай узровень прыбытку па-ранейшаму моцна залежыць ад цэн на метал. Застаецца верыць у прагноз кітайскіх эпідэміёлагаў, што эпідэмія дасягне піку ў сярэдзіне лютага, а пасля пойдзе на спад. І свет не паспее зусім спалохацца...

Сяргей КУРКАЧ.

Крокі да экалогіі

ЭНЕРГІЯ З АДХОДАЎ

Сучасная біягазавая электрастанцыя з'явілася ў ААТ «Белавежскі» Камянецкага раёна

Станцыя магутнасцю 1 МВт узведзена недалёка ад буйнога свінакомплексу. Мяркуецца, што яна будзе не толькі генерыраваць «зялёную» энергію, але і нейтралізуе пах ад свінафермы, пры гэтым ператворыць арганічныя адходы ў вадкія ўгнаенні без паху.

Інвестыцыйны праект коштам каля шасці мільёнаў долараў рэалізавала літоўская кампанія Modus Energy. Прадстаўнік кампаніі Паўлюс Бабраўскас раскасаў падчас адкрыцця, што гэта ўжо сёмы праект, ажыццёўлены ў Беларусі. Ён мае несумнен-

ную экалагічную накіраванасць, бо ў якасці паліва выступае біялагічная сыравіна, якая ператвараецца на выхадзе ў цеплавую і электрычную энергію.

Будаўніцтва станцыі пачалося летась у маі, а ў снежні прайшлі пусканаладачныя работы. І вось устаноўка запрацавала на поўную магутнасць. Такім чынам, гноевыя сцёкі, вялікая праблема прадпрыемства ў мінулым, перапрацоўваюцца цяпер на біягумус. Угнаенне будзе ўносіцца пад пасевы, а энергія — выкарыстоўвацца на вытворчасці.

Святлана ЯСКЕВІЧ.